

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2017/18. KÖRZETI FORDULÓ 12. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Az alábbi kulcsszavak, nevek, kifejezések irodalmunk egyik jeles alkotójára utalnak. Melyik kapcsolatos még az ő életével, életművével?
Szklabonya; országgyűlés; A fekete város; Bede Anna
(A) újságírás (B) Ilona (C) Szegény gazdagok
(D) anekdotázás (E) palóc
- Az alábbi összetett szavak közül jelöljétek be a határozós összetételeket!
(A) dobverő (B) ökölvívás (C) szelvédett (D) újjászületés (E) napkelte
- Jelöljétek be az alábbi idézetre vonatkozó igaz állításokat!
„Hallja László a templomban, Koporsója kőfedelét
Körösvíznek partja mellett; Nyomja szinte három század:
Visszatér szemébe a fény, Ideje már egy kevésse
Kebelébe a lehellet; Szellőztetni a szűk házat.”
(A) A részlet Szent László csodás feltámadását idézi fel.
(B) Az idézet folytatásában László megmenti a székelyeket a törököktől.
(C) A verses legenda Arany János Toldi estéje című művében szerepel.
(D) A „Körösvíznek partja” Nagyváradra utal.
(E) A történet a 15. században játszódik.
- Minek az ünnepe április 11-e, és minek az emlékére?
(A) A magyar kultúra napja – Kölcsey ezen a napon fejezte be a Himnuszt
(B) A magyar költészet napja – József Attila születésnapja
(C) A magyar kultúra napja – József Attila születésnapja
(D) A magyar nyelv napja – Kazinczy győzelme a nyelvújítási harcban
(E) A magyar nyelv napja – 1844-ben a magyar hivatalosan államnyelv lett
- Idegen és magyar eredetű keresztneveket állítottunk párba. Melyekre igaz az, hogy a magyar név az idegen eredetűnek jelentésbeli megfelelője?
(A) Viola – Ibolya (B) Viktor – Győző (C) Flóra – Virág
(D) Aurélia – Aranka (E) Konstantin – Szilárd
- Gyümölcsöző alkotások. Magyar művekből szemezgetünk gyümölcsneveket tartalmazó sorokat. Melyikük alkotója tartozott a Nyugat c. folyóirathoz?
(A) „A szőlőszem kicsiny gyümölcs”
(B) „Dudva lenne a dudvák közt az ananász”
(C) „Serbet, füge, pálma, sok déli gyümölcs”
(D) „a csókok íze számban hol méz, hol áfonya”
(E) „és benn a dió, mogyoró, mák terhétől öregbül a kamra”

- Mely magyar hírességek életrajzában tölt be jelentős szerepet egy Nagy- előtagú településnév?
(A) *Ady* (B) *Arany* (C) *Berzsenyi* (D) *Kossuth* (E) *Széchenyi*
- Híres magyar szerelmes versek címét adtuk meg anagrammákkal. Melyiket ihlette a költő hitvese?
(A) *VANDÁL BÁBA ALÉL* (B) *MILY ELVONT...* (C) *TOTÓ ÉVADA*
(D) *MEZŐ SZEME RIAD* (E) *REPTÉBEN MEGVÉSZ*
- Olyan szavak meghatározását közöljük, amelyekben **mp** betűkapcsolat van. A szavak megfejtése után olvassátok össze a kezdőbetűket! Mi igaz az így kapott szóra? 1. rokonszenv 2. beleérző képesség 3. lejtős kocsfelhajtó
(A) településnév utótagja is lehet (B) rag
(C) összetett szavak előtagja is lehet (D) önállóan nem használjuk
(E) egy-egy képzővel ige, főnév és melléknév is képezhető belőle
- Minek a tartására szolgál egy hagyományos falusi portán a **góré**?
(A) baromfi (B) bor (C) kukorica (D) kecske (E) szerszámok
- A *bágyi csoda* c. novellából idézünk. Mi a benne szereplő *Szent Mihály lova*?
„... a molnárlegény már Szent Mihály lovát is ellopta a majornoki temetőből, lévén annak az elégetése csalhatatlan módja a záporosó kierőszakolásának.”
(A) halottszállító eszköz (B) taliga (C) koporsó
(D) kútágas (E) a halottak védőszentjének lovas szobra
- Milyen szófajokra található példa az előző feladat idézetében?
(A) melléknév (B) névmás (C) névelő (D) névutó (E) főnévi igenév
- Bontsátok szótagokra a FEJEDELEM szót, és rakjatok ki minél több legalább négybetűs szót belőlük, majd jelöljétek be az igaz állításokat!
(A) 6 szót biztosan ki lehet rakni (B) van köztük három szótagos is
(C) az összes szó főnév (D) a legtöbbször felhasznált szótag a FE-
(E) a szavak többségén van birtokos személyjel

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Dadogó szavak.** Nyolc olyan szó meghatározását, körülírását olvashatjátok, amelyekben az az érdekes, hogy az első két betű rögtön megismétlődik. Íme egy példa: *felfedi a bűnt, lebuktat valakit = leleplez*. Fejtsétek meg ezeket a szavakat, és a helyesírásra is ügyelve írjátok le őket a válaszlapra!
1. fontos dolgot jelölő emlékjel 5. a város, ahol Jónás próféta prédikált
2. nagyon sok, hatalmas 6. idegen irányítás alatt álló ország
3. gabonában tenyésző apró rovar 7. az élőlények utánzási képessége
4. a cselgáncs küzdőszőnyege 8. székelyföldi folyó, a Maros mellékvize